

หมายกำหนดการ

ที่ ๔/๒๕๒๕

พระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์

ครบ ๒๐๐ ปี

เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๕

วัน	เวลา	รายการ	ที่	แต่งกาย
		ทักษิณานุประทาน		
อาทิตย์ ที่ ๔ บ่าย	๑๖.๓๐ น.	สวดมนต์ เทศน์ สดับปกรณ์ พระราชพิธีบวงสรวง บูรพมหากษัตริย์ราชเจ้า	พระที่นั่งอมรินทร์	เต็มยศ จักร
จันทร์ ที่ ๕ เช้า	๘.๐๐ น.	เสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังท่าวาสุกรี ประทับเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เสด็จฯ โดยกระบวนพยุหยาตรา ชลมารค เทียบท่าราชวรดิฐ เสด็จฯ เฝ้าฯ พระบรมมหาราชวัง เสด็จฯ ไปยังท้องสนามหลวง	ท่าวาสุกรี ท่าราชวรดิฐ พระที่นั่งบรมพิมาน	เต็มยศ จักร หรือข้างเฝือก

วัน	เวลา	รายการ	ที่	แต่งกาย
จันทร์ ที่ ๕ เช้า	๑๐.๓๐ น.	<p>นายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลถวายพระพรในนามพลกนิกรมพระราชดำรัสตอบ</p> <p>ทรงบวงสรวงสมเด็จพระบรมพรหมเทวครยาราชเจ้าโปรดเกล้าฯ ให้</p> <p>รองราชเลขาธิการ อานราชากัสติเสด็จฯ กลับ</p> <p>ยกช่อฟ้าฉลอง</p> <p>วัดพระศรีรัตนศาสดาราม</p>	<p>พลับพลา พระราชพิธี</p> <p>พระมณฑป ท้องสนามหลวง</p> <p>พระราชวังศุโขทัย</p>	<p>เต็มยศ จักร หรือช่างเผือก</p>
จันทร์ ที่ ๕ บ่าย	๑๑.๐๐ น.	<p>ทรงนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนฯ</p> <p>เสด็จฯ ประทับชานหน้าพระอุโบสถ แม่กองบรรณข้อมวัดพระศรีรัตนฯ</p> <p>กราบบังคมทูลรายงาน</p> <p>เสด็จฯ ไปทรงยกช่อฟ้าพระสงฆ์ ๒๐ รูป</p> <p>เจริญชัยมงคลคาถา</p> <p>เสด็จฯ เข้าสู่วัดพระอุโบสถพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ฉลอง</p> <p>บรรพชิตจีนญวนถวายพระพร</p>	<p>ในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนฯ</p> <p>พระแท่นนอกกำแพง แก้ว ในพระอุโบสถ</p> <p>ในพระอุโบสถ</p> <p>หน้าพระอุโบสถ</p>	<p>เต็มยศพรัด สายสร้อย</p> <p>ฉลุจอมเกล้า หรือช่างเผือก</p>

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๔๘

ราชกิจจานุเบกษา

๓ เมษายน ๒๕๒๕

วัน	เวลา	รายการ	ที่	แต่งกาย
อังคาร ที่ ๖ เช้า	๑๐.๓๐ น.	เสด็จ ฯ ไปถวายบังคมสมเด็จพระบรมพรหมมหาคัมภีร์ยาราชเจ้า ทรงจุดเทียนชนวนพระราชทาน ผู้แทนพระองค์ จุดดอกไม้ไฟ ถวายเบ็นพุทธรูป เสด็จ ฯ กลับ โปรดเกล้า ฯ ให้ผู้แทนพระองค์ เสด็จ ฯ ในการเล็งพระสงฆ์ ในงานฉลองวัดพระศรีรัตน ฯ ศิลปินอันฉันทศกดิ์ประกอบ ขอสามสาย เวียนเทียนสมโภช เสด็จ ฯ กลับ วันพระลัทธิมหาจักร	{ ปราสาท พระเทพบิดร { ประตูเกยหลัง วัดพระศรีรัตน	{ เต็มยศ นพรัตน์ { สายสร้อย { จลจอมเกล้า หรือข้างเมือก ในพระอุโบสถ ประกิติขาว
อังคาร ที่ ๖ บ่าย	๑๖.๓๐ น.	ถวายบังคมพระบรมรูป ทรงศีล บวงสรวง ประกาศอศิวาตปฐมราชศกดิ์ ยิงปืนใหญ่เฉลิมพระเกียรติ ย้ายของกองระฆัง เจริญ ชัยมงคลคาถา เสด็จ ฯ กลับ เค้นเวียนเทียนสมโภช	ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพุทธ ยอดฟ้า วัดทวารวดี และบอม ๔ มม พระบรมมหาราชวัง ปฐมบรมราชานุสรณ์ พระที่นั่งดุสิต	เต็มยศ จักร ประกิติขาว ประกิติขาว
พุธ ที่ ๗ เช้า	๑๐.๓๐ น.	บวงสรวงพระสยามเทวาริราช	พระที่นั่งดุสิต	ประกิติขาว
พุธ ที่ ๒๐ เช้า	๑๐.๐๐ น.	พระราชพิธีสมโภชหลักเมือง	ศาลหลักเมือง	ประกิติขาว

เลขาธิการพระราชวัง รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ สั่งว่า พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า เนื่องด้วยในปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ กรุงเทพมหานครมรดันโกสินทร์ มหินทรายุธยา จะมีอายุได้ ๒๐๐ ปี นับเป็นมหามงคลสมัยแสดงถึงความมั่นคงของบ้านเมือง กรุงรัตนโกสินทร์ได้ผ่านพ้นภัยพิบัติต่าง ๆ มาโดยสวัสดิ์ มีความร่มเย็นเป็นสุขสืบมาด้วยพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหจักรีบรมนาถ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกองค์ปฐมบรมมหากษัตริย์ราชเจ้า บรมราชจักรีวงศ์ ผู้ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ และด้วยพระปรีชาสามารถแห่งสมเด็จพระมหากษัตริย์ราชเจ้า ผู้สืบราชสันตติวงศ์ดำรงพระบรมราชจักรีวงศ์ทุกรัชกาลโดยลำดับ เมื่อกรุงรัตนโกสินทร์เจริญมั่นคงมาครบ ๒๐๐ ปี เป็นวาระอันประเสริฐที่รัฐบาลและปวงชนชาวไทยมีความปรารถนาพร้อมกันแสดงความกตเวทิตาคุณ สำนักในพระมหากษัตริย์คุณต่อพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ และบรรพบุรุษของไทยที่ทรงโรงชาติไทยให้มีความรุ่งเรืองสืบสันตติสุขมาตราบเท่าทุกวันนี้

คณะรัฐมนตรี ประชุมปรึกษาเห็นควรที่ทุกฝ่ายจะร่วมกันประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการเชิดชูชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้งยังให้เห็นถึงคุณธรรมประจำชาติไทยซึ่งเป็นที่นับถือให้สามารถดำรงรักษาเอกราชอธิปไตยและสันติสุขของบ้านเมืองได้ตลอดมา โดยตระหนักจักได้ร่วมกันฟื้นฟูเอกลักษณ์และคุณธรรมประจำชาติให้ดำรงอยู่เพื่อความก้าวหน้าวัฒนาถาวรของประเทศชาติไทยสืบไป

อนึ่ง สมัยเมื่อกรุงเทพมหานครมรดันโกสินทร์อายุครบ ๑๐๐ ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ตรงกับพุทธศักราช

๒๕๒๕ และเมื่อครบ ๑๕๐ ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ตรงกับพุทธศักราช ๒๔๗๕ ในครั้งนั้นโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีสมโภชพระนคร รวมทั้งงานฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดารามซึ่งเป็นที่สุดประดิษฐานพระพุทธรูปมหาเศวตฉัตรอันเป็นพระพุทธรูปสำคัญของกรุงรัตนโกสินทร์คู่พระบรมราชจักรวัตรวงศันพร้อมกันด้วย

ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติตั้งกรรมการพิจารณาดำเนินการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี ในพุทธศักราช ๒๕๒๕ ขน คณะกรรมการและอนุกรรมการได้ดำเนินการวางรูปโครงการและวัตถุประสงค์ในการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ พร้อมด้วยวัดพระศรีรัตนศาสดารามและปราสาทราชมณเฑียรสถาน พระบรมมหาราชวังซึ่งได้บูรณะปฏิสังขรณ์สิ่งชำรุดทรุดโทรมเสร็จพร้อมลงด้วยกาลเวลาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอพระราชทานกราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระราชดำริพิจารณาตามที่ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี และประธานคณะกรรมการดำเนินการฯ กราบบังคมทูลแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดการในส่วนที่จะทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์และฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยอนุโลมราชประเพณีที่มีมาแล้วในรัชกาลก่อน ทั้งให้สอดคล้องพอเหมาะพอควรแก่กาลสมัยในปัจจุบัน ดังรายการต่อไปนี้

การพระราชกุศลทักษิณานุปทาน

วันอาทิตย์ ที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๕ เจ้าพนักงานเตรียมการพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวังเชิญพระโกศพระบรมอัฐิ สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล และพระโกศพระบรมอัฐิสมเด็จพระ
 พระอมรินทราบรมราชินี สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี สมเด็จพระศรี-
 สุลาลัย สมเด็จพระเทพศรีนทราบรมราชินี สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
 สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า สมเด็จพระมหิตลา
 ธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ขึ้นประดิษฐานบนพระราชบัลลังก์
 ภายใต้นพปฎลมหาเศวตฉัตร แวดล้อมด้วยเครื่องบรมอิสริยราชูปโภค ต้นไม้ทอง
 เงิน เชิญพระโกศพระบรมอัฐิสมเด็จพระบวรราชเจ้า กรมพระราชวังบวรสถาน
 มงคล พระโกศพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวและกรมพระ
 ราชวังบวรสถานพิมุข ออกประดิษฐานบนพระที่นั่งพุดตานภายใต้สัปตปฎลเศวต
 ฉัตร และเชิญพระโกศพระอัฐิสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาเทพสุขาวดี สมเด็จพระเจ้าฟ้า
 กรมพระศรีสudarักษ์ ขึ้นประดิษฐานบนพระที่นั่งกงภายใต้เบญจปฎลเศวตฉัตร
 ทั้งนี้ จะได้เชิญพระพุทธรูปประจำพระชนมวารของพระบรมอัฐิขึ้นประดิษฐาน ณ
 พระที่นั่งบุษบกมาลา ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทอดเครื่องนมัสการและเครื่อง
 ราชสักการะไว้พร้อมสรรพ

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
 พระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
 จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง
 เพียบรถยนต์พระที่นั่งหน้าพระทวารเทเวศร์รักษา เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่

พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูปเทียนเครื่อง
นมัสการพานทองสองชั้นบูชาพระพุทธรูปประจำพระชนมวารของพระบรมอัฐิ พระ
อัฐิ ที่ประดิษฐาน ณ พระที่นั่งบุษบกมาลาแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ
ถวายบังคมพระบรมอัฐิและพระอัฐิ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวายพัดที่ระลึก
งานพระราชกุศลทักษิณานุปทานแด่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ
พระราชาคณะ ๒๔ รูป แล้วพระสงฆ์ ๒๔ รูป มีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน
สวดพระพุทธรมนต์ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวายพัดที่ระลึกการ
พระราชกุศลทักษิณานุปทาน เนื่องด้วยการพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์
๒๐๐ ปี แด่สมเด็จพระราชาคณะผู้ถวายพระธรรมเทศนา แล้วพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียน
เครื่องทรงธรรม เจ้าพนักงานนิมนต์สมเด็จพระราชาคณะชั้นธรรมาสน์แล้ว
อาราธนาธรรม สมเด็จพระราชาคณะถวายศีลและถวายพระธรรมเทศนากันต์
๑ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบูชา
กัณฑ์เทศน์ แล้วทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ที่สวดมนต์ และถวายเทศน์ รวม ๒๕ รูป
สดับปกรณ์พระบรมอัฐิ พระอัฐิ แล้วถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ฯ ไปทรงกราบพระพุทธรูปประจำพระชนม
วารของพระบรมอัฐิ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ ทรงกราบพระบรมอัฐิ พระอัฐิ เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายขัตติยราชอิสริยาภรณ์ มหา
จักรบรมราชวงศ์

บวงสรวง

วันจันทร์ ที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๕ เจ้าพนักงานจะได้แต่งพลับพลาพิธีและ
ตักแต่งพระมณฑปยอดนพปฎลเศวตฉัตร สำหรับเป็นที่เสด็จออกในการพระราช
พิธีถวายราชสักการะบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนาม
หลวง และจัดตักแต่งท้าวสุกรี ท้าวราชวรดิฐ พระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย ในการ
เสด็จพระราชดำเนินกระบวนพยุหยาตราชลมารค ทอดเรือพระที่นั่งกระบวน
พยุหยาตราชลมารคตามโบราณขัตติยราชประเพณีไว้พร้อม

เวลา ๘ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนัก
จิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังท้าวสุกรี ขณะนี้ทหารกองเกียรติยศ
ถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้บัญชาการทัพเรือ
กราบบังคมทูลถวายรายงานกำลังพลและเรือพระที่นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลงเรือพระที่นั่ง
สุพรรณหงส์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประทับในบัลลังก์
กัญชาเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระบรม
โอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรราชา เสด็จลงประทับบัลลังก์กัญชาเรือพระที่นั่งเอนกชาติภุชงค์ ซึ่งเป็น
เรือพระที่นั่งรอง และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดเรือพระที่นั่งอนันตนาคราช
ทอดบัลลังก์บุษบกเป็นเรือนำเชิญพระชัย (หลังช้าง) ของพระบาทสมเด็จพระพุทธ
ยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงนั่งเป็นกระบวนพยุหยาตราชลมารคเรือประตู่หน้า เรือ

คู่ชก เรือรูปสัตว์ เรือตำรวจหลวง เรือต่งแขง และตามมโหระทึก สังข์ แตร
ปกลองฆนกลงในเรือกระบวนเรือพยุหยาตราประโคมพร้อมแล้ว ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ผู้บัญชาการทัพเรือเคลื่อนกระบวนพยุหยาตราขลมารออกจากท่า
วาสุกรีล่องไปตามลำน้ำเจ้าพระยา เรือพระที่นั่งอนันตนาคราชเทียบ ณ ท่าราช-
วรดิฐเพื่อเชิญพระชัชไปประดิษฐาน ณ พลับพลาห้องสนามหลวง แล้วเรือพระ
ที่นั่งสุพรรณหงส์ และเรือพระที่นั่งเอนกชาติภุชงค์เทียบท่าราชวรดิฐ เสด็จพระ
ราชดำเนินขึ้นสู่พระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ
แตรวบบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์
พระที่นั่งเข้าสู่พระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัย
ลักษณ์ อัครราชกุมารี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานเชิญพระชัช (หลังช้าง)
ประดิษฐานบนราชรถ โดยจัดเป็นกระบวนพระราชอิสริยยศอย่างน้อยห้าไปยัง
พลับพลาห้องสนามหลวง

ครั้นเวลาประมาณ ๑๐ นาฬิกา ๓๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์
พระที่นั่งเป็นกระบวนพร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า
จุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรชายา เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูพิเศษ-

ไชยศรีไปยังพลับพลาท้องสนามหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จขึ้นสู่พลับพลา ทหารกองเกียรติยศ ๓ เหล่าทัพ ถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ทูตานุทูต ข้าราชการ ทหาร พลเรือน สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลูกเสือ นักเรียน ทวยราษฎร์ ทุกหมู่เหล่า เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายความเคารพพร้อมกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระชัย (หลังช้าง) แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถวายพัดที่ระลึกการพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบรมพมหากษัตริยาธิราชเจ้า แล้วทรงศีล สมเด็จพระสังฆราชถวายศีล จบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งอัมรสาย ทหารกองเกียรติยศ ๓ เหล่าทัพ ถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

ครั้นเสด็จแตรถวายความเคารพแล้ว พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทถึงความพร้อมใจของรัฐบาลและปวงชนชาวไทยที่ได้เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงเป็นมหाराช และถวายพระพรชัยมงคลจบแล้ว พระสงฆ์ ๑๐ รูป มีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธานเจริญชัยมงคลคาถา ทหารกองเกียรติยศ ๓ เหล่าทัพ ถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบ จบแล้ว ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ

พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินจากพระที่นั่งชุมสายไป
ประทับพระราชอาสน์หน้าอาสนสงฆ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวาย
จตุปัจจัยไทยธรรมแด่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ
แล้วทรงหลังทักษิณทก พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก กลับ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระ
ราชดำเนินไปยังมณฑปพิธีบวงสรวง ทรงแปรพระพักตร์สู่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
และปราสาทพระเทพบิดร ในพระบรมมหาราชวัง ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราช
สักการะบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ซึ่งประดิษฐานพระบรมรูป
ราชานุสรณ์อยู่ที่ปราสาทพระเทพบิดร ขณะนั้น ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย
มโหรีทีก สังข์ แตร ดุริยางค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ มุขหน้า
พลับพลา โปรดเกล้าฯ ให้ นายภาวส บุณนาค รองราชเลขาธิการ อำนวยการเสด็จ
ในขณะนั้น ผู้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททุกหมู่เหล่าจะได้ประนมมือแสดงการ
คารวะบูชาจนอานจบ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย มโหรีทีก สังข์ แตร ดุริยางค์
อีกลาหนึ่งแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ทรงรับการถวายความเคารพของผู้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้ว
เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ขณะที่
รถยนต์พระที่นั่งเคลื่อนออกจากพลับพลา ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ
แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีส่งเสด็จ

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายขัตติยราชอิสริยาภรณ์
มหาจักรี หรือสายสะพายอิสริยาภรณ์ช้างเผือก

พระราชพิธียกช่อฟ้าพระอุโบสถฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันจันทร์ ที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๕ เจ้าพนักงานเตรียมการพระราชพิธียกช่อฟ้าพระอุโบสถและฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งคณะกรรมการปรับปรุงปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ พระมณฑป พระมหาเจดีย์ พระวิหาร และหอต่าง ๆ ในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และรวมทั้งปรับปรุงปฏิสังขรณ์สิ่งชำรุดทรุดโทรมของปราสาทราชมณเฑียร อาคารสถานที่สำคัญต่าง ๆ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรี สิรินธร รัฐสีมา คุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นประธานคณะอำนวยการปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระบรมมหาราชวังได้ดำเนินการซ่อมปฏิสังขรณ์เสร็จแล้ว ในการพระราชพิธียกช่อฟ้าและฉลองจะได้เชิญพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ประจำรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์รัชกาลปัจจุบัน พระชัยวไลหะ พระพุทธรูนิรันดร์ราย พร้อมด้วยคัมภีร์พระไตรปิฎก รัชกาลที่ ๑ ออกประดิษฐาน ณ ชรรมาสน์ศิลา หอดเครื่องนมัสการ ณ พระอุโบสถและที่ปราสาทพระเทพบิดร จะได้ตกแต่งองค์พระบรมรูปราชานุสรณ์สมเด็จพระบรมพรหมหากษัตริย์ราชเจ้า ทั้ง ๘ รัชกาล หอดเครื่องนมัสการเครื่องราชสักการะต้นไม้ทอง เงินตั้งเครื่องมงคลพิธียกช่อฟ้าไว้พร้อม

นอกจากนี้ จะได้บอกบุญพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการกระทรวง ทบวงกรมและสถาบันต่าง ๆ ที่มีจิตศรัทธาจัดตกแต่งโต๊ะหมู่ตามศาลารายและจัดโคมตราประดับด้วยดอกไม้สดอันประณีตศิลป์วิจิตร นำมาตั้งประดับแขวนถวายโดยเสด็จพระราชกุศลเป็นพุทธานุชาทั่วไปในบริเวณพระอาราม ส่วนที่หน้าวัด

พระศรีรัตนศาสดาราม นอกกำแพงพระบรมมหาราชวัง จะได้ตั้งระทากุ่มดอกไม้เพลิงเพื่อจุดถวายเป็นพุทธบูชาในการฉลองครั้งนั้นด้วย

เวลา ๑๗ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนิน โดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวังเทียบรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกยหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนที่เครื่องนมัสการบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ พระพุทธรูปสำคัญ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวายพัดที่ระลึกการพระราชพิธียกช่อฟ้าพระอุโบสถฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดารามแต่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ รวม ๒๐ รูป แล้วทรงศีล สมเด็จพระสังฆราชถวายศีล จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออกหน้าพระอุโบสถประทับ ณ พระแท่นราชอาสน์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แม่กองบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กราบบังคมทูลรายงานการบูรณะปฏิสังขรณ์แล้วกราบบังคมทูลเชิญเสด็จ ฯ ไปยังแท่นหน้าพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ทรงเปิดทอง ทรงผูกผ้าสีชมพู แล้วทรงคล้องพวงมาลัยที่ช่อฟ้าเอก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเปิดทอง ทรงคล้องพวงมาลัยที่ช่อฟ้า แล้วให้รหลวงกลั่นหม่องชัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหักสายสุตรยกช่อฟ้าเอกขนลุ่ยอดหน้าบันพระอุโบสถ ขณะนั้นพระสงฆ์ในพระอุโบสถ มีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธานเจริญชัยมงคลคาถา ชาวพนักงาน

ประโคนมิ่งชัย สังข์ แตร บัณฑิต และตรียางค์ เมื่อขอพาดังที่ประดิษฐาน
เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินขึ้นสู่พระอุโบสถ พระสงฆ์ ๒๐ รูป มีสมเด็จพระ
พระสังฆราชเป็นประธานเจริญพระพุทธมนต์ฉลอง จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวถวายผ้าไตรแด่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ พระสงฆ์ถวาย
อนุโมทนาถวายอดิเรก ออกจากพระอุโบสถ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จออกจากพระอุโบสถ ทรงรับการถวายพระพรชัยมงคลและดอกไม้ทองเงิน
จากบรรพชิตจันทวน แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังปราสาทพระเทพบิดร ทรงจุด
ธูปเทียนเครื่องราชสักการะถวายบังคมสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า แล้ว
เสด็จลงจากปราสาทพระเทพบิดร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียน
ชนวนพระราชทานพระราชวสฺที่โปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้แทนพระองค์ไปทรงจุด
ดอกไม้เพลิงถวายเป็นพุทธบูชาในการฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จ
พระราชดำเนินกลับโดยรถยนต์พระที่นั่งออกจากประตูสวัสดิโสภณ

การพระราชพิธียกขอฟ้าและฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในวันนี้
แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายนพรัตน์ราชวรภรณ์ หรือ สายสะพาย
ช้างเผือก สายสร้อยจุลจอมเกล้า

เลียงพระและเวียนเทียนฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันอังคาร ที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติ

พระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในการเสด็จพระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์งาน
พระราชพิธีฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดารามในวันก่อน

เวลา ๑๐ นาฬิกา ๓๐ นาที ผู้แทนพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปยัง
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จขึ้นสู่พระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการ
บูชาพระรัตนตรัย ทรงศีล พระสงฆ์ถวายพรพระ จบแล้ว ผู้แทนพระองค์ทรง
ประเคนภัตตาหาร พระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จแล้วผู้แทนพระองค์ถวาย
พระสังฆทานพระราชพิธีฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดารามเนื่องในการสมโภชกรุงรัตน
โกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี พร้อมจุดบั้งชัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวาย
อดิเรก ออกจากพระอุโบสถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูพรหมณ
และศิลป์นกรมศิลป์การอ่านฉันทสัคดิ์พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากรประกอบ
ขอสามสาย จบแล้ว เสด็จฯ กลับ

เจ้าพนักงานตั้งบายศรีแก้ว ทอง เงิน พร้อมแล้ว ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้พราหมณ์เบิกแว่น โห่หลวงและพระราชวงศ์ ข้าราชการรับแว่น
เวียนเทียนพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร ขณะนั้น โห่หลวงลั่นฆ้องชัย
พราหมณ์เป่าสังข์ ชาวพนักงานย่ำมโหรีตีกลองสังข์ แตร บัณเฑาะว์ดุริยางค์
และทึบภายนอกกำแพงแก้วพระอุโบสถพุทธศาสนิกชนจะได้เดินเวียนเทียนถวาย
สักการบูชา เมื่อเวียนเทียนครบ ๓ รอบแล้ว พราหมณ์ถวายเจิมที่พุทธบัลลังก์
ประดิษฐานพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบปรกติขาว

อนึ่ง งานพระราชพิธีฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดารามและเนื่องด้วยพระราช
พิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี รวมทั้งงานวันพระลี้ลมหาจักรี จึง

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะกรรมการบูรณะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
จัดให้มีการนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร การถวายบังคมพระบรมรูป
ราชานุสรณ์สมเด็จพระบรมพรมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่ปราสาทพระเทพบิดรได้โดย
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สาธุชนเข้ามานมัสการและถวายบังคมแล้วชมวัด
เพื่อความโสมนัสตามปรารถนา อนุโมทนาโดยเสด็จพระราชกุศลราศีได้ทั่วกัน
กำหนดตั้งแต่วันที่ ๕ ที่ ๖ และที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๕ เวลา ๘ นาฬิกา จนถึง
เวลา ๑๘ นาฬิกา

แต่งกายปรกติ สุภาพตามประเพณีนิยม

วันที่ระลึกมหาจักรีถวายบังคมพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระ

พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

วันที่ ๖ เมษายน ซึ่งเป็นวาระตรงกับวันพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดี
ศรีสินทรมหจักรบรมนาถ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สมเด็จพระปฐมบรมมหา
กษัตริยาธิราชเจ้า เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติประดิษฐานมหาจักรีบรมราชวงศ์
และสถาปนากรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์ ถือเป็นวันที่ระลึกสำคัญของชาติ
วันหนึ่ง ซึ่งในปี ๒๕๒๕ นี้ เป็นมงคลดิถีกรุงรัตนโกสินทร์บรรจบครบ ๒๐๐ ปี
ได้กำหนดการพระราชพิธีเฉลิมฉลองบำเพ็ญพระราชกุศล และถวายบังคมพระ
บรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เจ้าพนักงานตกแต่งองค์
พระบรมราชานุสรณ์ ทอดเครื่องราชสักการะ เครื่องบวงสรวงถวายอาศิรวาทปฐม
ราชสดุดีตั้งพลับพลาเป็นพิธีมณฑลทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เชิญพระชัย
(หลังช้าง) ออกประดิษฐานทอดเครื่องนมัสการไว้พร้อม

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจาก พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระปฐมบรมราชานุสรณ์ เทียบรถยนต์พระที่นั่ง ณ ที่นั้น ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลง เพลงสรรเสริญพระบารมี เสด็จพระราชดำเนินขึ้นสู่ฐานพระบรมราชานุสรณ์ ถวาย พุ่มดอกไม้และทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลก ชาวพนักงานประโคมมโหระทึก แตรฝรั่ง เสด็จพระราชดำเนิน ขึ้นสู่พลับพลาพิธี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระชัย (หลังช้าง) ของ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวาย พัตว์วันพระลักษณะจักรี ถวายบังคมพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลก เนื่องในการฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี แต่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ ๑๐ รูป แล้วทรงศีล สมเด็จพระสังฆราช ถวายศีล จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระ บรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งชุมสายหน้าพระบรมรูปราชา นุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงจุดธูปเทียนราชสักการะ ถวายเครื่องบวงสรวง ขณะนั้น ชาวพนักงานประโคม มโหระทึก แตรฝรั่ง เสด็จ ขึ้นประทับ ณ พลับพลา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รองราชเลขาธิการอ่าน อักษรวาปฐมราชสดุดี จบ ชาวพนักงานประโคมมโหระทึก สังข์ แตร ดุริยางค์ ทหารบก เรือ ยิงปืนใหญ่ถวายเฉลิมพระเกียรติฝ่ายละ ๒๑ นัด ทหารกองเกียรติยศ สำหรับองค์พระบรมราชานุสรณ์ถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญ พระบารมี พระสงฆ์ในมณฑลพระราชพิธีกับพระสงฆ์ ๒๐๕ รูป สัมมุข้อมกัมแพง

พระบรมมหาราชวังและพระสงฆ์ทั่วราชอาณาจักรลงอุโบสถเจริญชัยมงคลคาถา
วัดในพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นทั่วราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่อง กลอง ระฆังชน
พร้อมกัน ๓ ลา

เมื่อสุดเสียงประโคมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคน
จตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก เสด็จพระราชดำเนินกลับ
ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายขัตติยราชอิสริยาภรณ์
มหาดักร์ หรือสายสะพายข้างเผือก

อนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการ ทหาร พลเรือน ร่วมกับ
ประชาชนจุดธูปเทียนเดินประทักษิณถวายสักการะพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลก ๓ รอบ และจุดดอกไม้เพลิง มัมมหรสพเป็นการเฉลิมฉลองสมโภชใน
วโรกาสที่มหานชนได้พร้อมใจกันเทอดพระเกียรติขึ้นเป็นมหाराชมิ่งกำหนด ๓ วัน
ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ เวลา ๑๕ นาฬิกา การนี้แต่งกาย ข้าราชการ
แต่งเครื่องแบบปกติขาว ประชาชนแต่งกายสุภาพนิยม

พระราชพิธีบวงสรวงพระสยามเทวาธิราช

วันพุธ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕ เจ้าพนักงานเตรียมการพระราชพิธีบวงสรวง
เชิญพระสยามเทวาธิราชออกประดิษฐาน ณ บุษบกมุกข์ใต้พระที่นั่งดุสิตมหา
ปราสาท ตั้งเครื่องบูชาบวงสรวงและเชิญเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ พระแสงราช
ศัตราวุธสำคัญประจำรัชกาลประดิษฐานที่พระแท่นราชบัลลังก์ ภายใต้ฉัตรพญาคันคมา
เศวตฉัตร ในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ตกแต่งต้นไม้ทองเงินไว้พร้อม

เวลา ๑๐ นาฬิกา ๓๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจาก พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง เสด็จออกพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะเทพยดารักษานพภูมิมหาเศวตฉัตร ที่พระแท่นราชบัลลังก์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกมุขเด็จพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะพระสยามเทวาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินลงจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ไปยังที่ตั้งเครื่องบวงสรวง ทรงจุดธูปเทียน ถวายเครื่องบวงสรวงพระสยามเทวาธิราช ขณะนั้น ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังกข์ แตร ดุริยางค์ ประทับพระราชอาสน์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้รองราชเลขาธิการ อ่านคำบูชาบวงสรวงพระสยามเทวาธิราช จบ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังกข์ แตร ดุริยางค์ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เบิกนาฏศิลป์รำถวายฟุ่มดอกไม้ทองเงินแด่พระสยามเทวาธิราช เสด็จพระราชดำเนินกลับ

พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการผู้มาเฝ้า ฯ จะได้อวยสักการะบูชาพระสยามเทวาธิราช

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว

อนึ่ง ในวันที่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สาธุชนเข้าถวายสักการะพระสยามเทวาธิราชได้ หลังจากเสด็จฯ กลับแล้ว จนถึงเวลา ๑๖ นาฬิกา และในวันต่อไปตั้งแต่วันที่ ๘ ถึงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๕ เวลา ๑๐ นาฬิกา ถึง ๑๖ นาฬิกา แต่งกายตามประเพณีสุภาพนิยม

พระราชพิธีสมโภชหลักเมือง

คณะกรรมการอำนวยการพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ได้พิจารณาเห็นว่า เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดให้สถาปนาสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นพระมหานครราชธานีนั้น โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธียกเสาหลักเมืองตามโบราณราชประเพณีเพื่อเป็นนิมิตหมายหลักชัยสำคัญประจำพระมหานครราชธานี ณ วันอาทิตย์ เดือน ๖ ขึ้น ๑๐ ค่ำ ขาลจัตวาศก ตรงกับวันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๒๕ มาบัดนี้บรรจบมงคลสมัยครบ ๒๐๐ ปี ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ขอพระราชทานอัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลบวงสรวงพระเทพารักษ์ ณ ศาลหลักเมือง เพื่อเป็นสิริสวัสดิพิพัฒนามงคลแก่พระมหานครรัตนโกสินทร์ตามโบราณราชประเพณีสืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลบวงสรวงดังนี้

วันพุธ ที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๕ เวลา ๑๐ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังศาลหลักเมือง ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย ทรงศีล แล้วเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ภายในศาล ทรงพระสุหร่าย พระหลักเมืองและเทพารักษ์ในศาล ทรงเจิม บัดทอง แล้วทรงผูกผ้าคาดทองสั้ยมพวงววยองค์พระหลักเมือง ขณะนั้น พระสงฆ์ ๑๐ รูปเจริญชัยมงคลคาถา ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังกข์ แตร และดุริยางค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะพระหลักเมือง แล้วเสด็จพระราชดำเนิน

ออกไปทรงจุดรูปเทียนและเครื่องสักการะบวงสรวงแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูศตานั้นทมน้ำอ่านประกาศบวงสรวง เมื่อพระครูพราหมณ์อ่านจบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปทรงประเคนภัตตาหารถวายสมเด็จพระสังฆราช และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ประเคนภัตตาหารถวายพระสงฆ์ เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ถวายจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พราหมณ์เบิกแว่น โหระหวงและข้าราชการรับแว่นเวียนเทียนสมโภชพระหลักเมือง เป็นเสร็จการ

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบปรกติขาว

ตำแหน่งเฝ้าฯ

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๕

พระราชกุศลทักษิณานุปทาน

พระบรมวงศานุวงศ์	} เฝ้าฯ ที่พระที่นั่งอมรินทร์ฯ
คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ	
สมาชิกวุฒิสภา และผู้แทนราษฎร	

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๕

เสด็จฯ กระบวนพยุหยาตราชลมารค

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี เฝ้าฯ บนพระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย

คณะรัฐมนตรี คณะทูต	} เฝ้าฯ ที่ประรำริมเขื่อนหน้าพระที่นั่งราชกิจฯ

เสด็จฯ บวงสรวงบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนามหลวง

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี
นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานศาลฎีกา } เฝ้าฯ บนพลับพลา

คณะรัฐมนตรี คณะทูต } เฝ้าฯ ที่ปราสาทตรงมุขพลับพลา
ข้าราชการชั้นปลัดกระทรวง } ด้านตะวันออก
ข้าราชการ สมาชิกวุฒิสภา } เฝ้าฯ ตามที่กำหนดไว้
และผู้แทนราษฎร

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๕ บ่าย เวลา ๑๖.๐๐ น.

ยกช่อฟ้าถลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี

ข้าราชการ สมาชิกวุฒิสภา และผู้แทนราษฎร

เฝ้าฯ ที่ชานหน้าพระอุโบสถ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยก

ช่อฟ้าเสร็จแล้ว เสด็จฯ เข้าสู่พระอุโบสถ เจ้าหน้าที่จะทูลและเชิญเข้าไปเฝ้าฯ

ในพระอุโบสถตามลำดับ

เมื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพระอุโบสถเสร็จแล้ว เสด็จฯ ไปถวาย
บังคมพระบรมรูปที่ปราสาทเทพบิดร ผู้เฝ้าฯ ตามเสด็จฯ ไปเฝ้าฯ ณ ชาน
หน้าปราสาทเทพบิดร เพื่อถวายบังคมสักการะบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า

วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ เช้า เวลา ๑๐.๓๐ น.

เสด็จพระ เวียนเทียนสมโภชพระพุทธมหามณีรัตนฯ

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ สมาชิก
วุฒิสภา และผู้แทนราษฎร เฝ้าฯ ในพระอุโบสถ และชานหน้าพระอุโบสถตามลำดับ

วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ บ่าย

วันพระลัทธิมหัศจรรย์ ถวายบังคมพระบรมรูป ที่ปฐมบรมราชานุสรณ์

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ

สมาชิกวุฒิสภา และผู้แทนราษฎร เฝ้า ฯ บนพลับพลาตามลำดับ

และทูลประรำรับเสด็จ ฯ

พระราชพิธีบวงสรวงพระสยามเทวาริราช

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๕ เช้า เวลา ๑๐.๓๐ น.

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี
คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ สมาชิกวุฒิสภา
และผู้แทนราษฎร

{ เฝ้า ฯ ที่พระตำหนักพระ
ที่นั่งสุทไธสน์มหาปราสาท
ตามลำดับ

กระบวนพยุหยาตราชลมารค สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕

- ๐ -		- ๐ -
เรือทองขวานฟ้า	-	เรือทองบายัน
	-	
- ๐ -		- ๐ -
เรือเสด็จคารมสินธุ์		เรือเสด็จยานชล
- ๐ -		- ๐ -
เรือดง ๒	- ๐ -	เรือดง ๑

เรือกลองนอก
(อเหลือง)
ปชวา กลองแขก

--o--
เรือตง ๔

--o--
เรือตง ๓

--o--
เรือตง ๖

๑

--o--
เรือตง ๕

--o--

--o--
เรือตง ๘

เรือตำรวจนอก

--o--
เรือตง ๗

--o--
เรือตง ๑๐

--o--
เรือตง ๕

--o--

เรือสุรบักษ
(กลองชนะ)

--o--

เรือสุรวายุกัศร
(กลองชนะ)

--o--
เรือตง ๑๒

--o--
เรือตง ๑๑

--o--
เรือตง ๑๔

--o--
เรือตง ๑๓

--o--

เรือกระบี่ปราบเมืองमार
(กลองชนะ)

--o--

เรือกระบี่ปราบอรณราพณ์
(กลองชนะ)

- ๐ -
เรือดิง ๑๖

- ๐ -
เรือดิง ๑๕

- ๐ -
เรือดิง ๑๗

- ๐ -
เรือดิง ๑๑

เรือสุครพครองเมือง
(สังข์ แตร)

เรือพาลรงทวป
(สังข์ แตร)

- ๐ -
เรือดิง ๒๐

- ๐ -
เรือดิง ๑๘

- ๐ -
เรือดิง ๒๒

๒
- ๐ -

- ๐ -
เรือดิง ๒๑

เรือตำรวจใน

- ๐ -
เรือครุฑตรีงไตรงกร
(มโหระทึก)

- ๐ -
เรือครุฑเห็นเหอ
(มโหระทึก)

- ๐ -
เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช
ตั้งบายบก เชิญพระชัย
มเครื่องสูง ๕๓ ชาย

- ๐ -
เรือกลองใน
(แตงโม)

ผู้บัญชาการทัพเรือ

- ๐ -

คู่ชก

- ๐ -

เรือเอกชัยหลาวทอง
(มโหระทึก)

เรือเอกชัยเห็นดาว
(มโหระทึก)

- ๐ -

เรือแข่ง ๒
(ตำรวจหลวง)

- ๐ -

เรือแข่ง ๑
(ตำรวจหลวง)

- ๐ -

เรือแข่ง ๔
(ตำรวจหลวง)

- ๐ -

เรือแข่ง ๓
(ตำรวจหลวง)

- ๐ ๐ -

เรือพระที่นั่งสุพรรณหงษ์
พระที่นั่งทรง ทอดบัลลังก์กัญญา
(เก้าอี้) พระราชอาสน์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว-สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
เลขาธิการพระราชวัง-สมุหราชองครักษ์
(มีเครื่องสูง-ธงสามชาย)

- ๐ -

เรือแข่ง ๖
(ตำรวจหลวง)

- ๐ -

เรือแข่ง ๕
(ตำรวจหลวง)

- ๐ -

เรือพระที่นั่งเอนกชาติภุชงค์

ทอดบัลลังก์กัญญา

(เก้อ) พระราชอาสน์

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร

พระวรชายา

- ๐ -

เรือแซง ๗

(กรมวัง)

- ๐ -

เรือตำรวจ

กระบวนพระราชอิสริยยศอย่างน้อย

แต่เชิญพระชัย (หลังช้าง) ไปยังพลับพลาท้องสนามหลวง

นำรว	๑
ธง ๓ ชาย	๒๐
มโหระทึก	๒๐
กลองชนะ	๔๐
จ่าปี่ จ่ากลอง	๓
แตรฝรั่ง	๒๐

แถลงอน	๔
สังข์	๒
เครื่องสูงหน้า ๓ ชั้น	๒
๕ ชั้น	๖
บังแทรก	๔
เครื่องสูงหลัง ๓ ชั้น	๒
๕ ชั้น	๔
บังแทรก	๒
กำกับเครื่องสูง	๒
สารวัตรแตร	๑
สารวัตรกระบวน	๑
ผู้กำกับกระบวน	๑
ราชรถเชิญพระชัย	
คนฉุดชัก หน้า ๑๖	}
หลัง ๘	
กำกับราชรถ	๒
บังพระสุรย์	๑
พระกลด	๑
อินทร์ เชิญพุ่มดอกไม้ทอง ๘	}
พรหม เชิญพุ่มดอกไม้เงิน ๘	

กำกับกระบวนหลัง	๒
ประกาศของพระชัย	๑
สารัตถราชรถ	๑

สำนักพระราชวัง

วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕